

[B] **EEN GEMANKEERDE NESTVLIEDER.
“T JAGTHUYS” VAN MERIJN DE BOER**

Eind 2011 debuteerde Merijn de Boer (1982) met de verhalenbundel *Nestvlieders*. Daarvoor werd hem een prestigieuze aanmoedigingsprijs toegekend: de Lucy B en C.W. van der Hoogt-prijs van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde in Leiden. De verhalen zijn bevolkt met personages die er niet in slagen te integreren in hun omgeving. Zij opereren in de marge van de samenleving, als zij er al in participeren. Het zijn ondoorgroendelijke figuren, zowel voor hun medemensen als voor de lezer. De vervreemding die hen aankleeft, geeft De Boers verhalen een geheel eigen sfeer.

Begin 2014 publiceerde hij zijn eerste roman, *De nacht*. Daarin laat hij een verteller optreden, Marcel, die op een uiterst grillige wijze zijn relaas doet, zodat de lezer meer dan eens terug moet bladeren. Daar komt bij dat deze verteller een onbetrouwbaar sujet is dat geen enkele leugen uit de weg gaat. Ook *De nacht* – de titel zinspeelt op de duistere kant van Marcel – ontleent zijn kracht aan de intrigerende hoofdpersoon.

In zijn nieuwe roman, *'t Jagthuys*, heeft De Boer gekozen voor een meer complexe verteltrant, die de lezer desondanks minder te raden geeft. Een jonge vrouw, Vera, vertelt in de eerste persoon haar belevenissen. Zij is werkzaam in de seksuele dienstverlening als employée van het bureau De Drie Gezusters. Dit bedrijf richt zich op cliënten die niet op eigen kracht aan hun seksuele gerief kunnen komen, maar daartoe bemiddeling behoeven. Daardoor belandt Vera in een vervallen villa in Nieuwersluis, in de provincie Utrecht, waar zij kennismaakt met de vijfendertigjarige Binnert en zijn moeder Neeltje Bruinworst. Binnert leidt een “binnenbestaan” (61) dat ophoudt bij de grenzen van 't Jagthuys. En ook mevrouw Bruinworst heeft weinig contact met de werkelijkheid buiten haar woning, gelet op de overtrokken beschrijving die zij geeft van Amsterdam, “waar ieder jaar meer overvallen en inbraken worden gepleegd (...) [.] Als het zo doorgaat, dan wonen er straks helemaal geen blanke mensen meer in Amsterdam. Dat dúrven die mensen niet meer.” (p. 11)

Als Vera zich de eerste keer meldt, besteld door de moeder van Binnert, die het beste met hem

Voor de boektrailer van Merijn de Boers roman *'t Jagthuys* maakte Zsarà Grünfeld een gelijknamige maquette, Foto Zsarà Grünfeld.

voorheeft, is zij terstond onder de indruk van haar nieuwe klant. Hij benadert haar ideaal: intellectueel een professor en fysiek een bouwvakker. Van zijn kant voelt ook Binnert zich tot Vera aangetrokken.

Bepaalde hoofdstukken, die in omvang variëren van enkele bladzijden tot meer dan tien, worden in de derde persoon verteld vanuit Binnert en zijn moeder. Daarnaast fungeert ook een alwetende verteller als informatieverstrekker, zoals in de eerste zinnen van het vierendertigste en laatste hoofdstuk: “Langs de Vecht lag een kleine, al bijna vergeten begraafplaats. Het terrein werd niet meer onderhouden. De coniferen die het kerkhof scheidden van het verkeer moesten nodig eens gesnoeid worden.” (p. 235)

Vera probeert haar nieuwe cliënt los te weken van de omgeving waarmee hij is vergroeid en naar haar Amsterdamse woning te lokken. Binnert wordt heen en weer geslingerd tussen zijn begeerlijke minnares en zijn moeder, van wie hij veel houdt. Ik zal de ontknoping hier niet uit de doeken doen, al moet mij

van het hart dat deze niet vrij te pleiten is van een zekere willekeur. Binnert had ook een andere keuze kunnen maken.

't *Jagthuys* is een onderhoudende roman waarmee men zich een aantal uren kan amuseren. Wie hogere eisen aan literatuur stelt, is bij deze roman echter aan het verkeerde adres. Daarnaast zijn er meer kritische kanttekeningen te maken. Het boek kent een nevenintrige met als spil een harpiste die spoorloos verdwenen lijkt te zijn. De verwachtingen die aldus worden gewekt, worden niet ingelost. Verder is de naamgeving van sommige personages zwaar aangezet. Het is bijvoorbeeld wat veel van het goede dat de vijfendertigjarige kluizenaar op villa 't Jagthuys ook nog Binnert heet. De naam Bruinworst lijkt alleen gekozen om een humoristisch effect teweeg te brengen. Vaker doet de humor in de roman geforceerd aan. Zo is er "een nogal slaapverwekkende jongen" die ook nog is voorzien van "een bleek ovaal gezicht" dat door Vera wordt geassocieerd met "een uitvergrote witte slaappil". (p. 25) Dat iemand naar Harvard gaat "om te promoveren op een baanbrekende studie over nudisme in de DDR" (p. 33), is bovenal flauw. Boektitels als *Teleurgestelde waterlelies* en *De Goulash Archipel* dingen naar dezelfde kwalificatie.

Met 't *Jagthuys* heeft Merijn de Boer niet zijn sterkste werk afgeleverd. Net als de hoofdfiguren in zijn eerdere werk is Binnert Bruinworst een nestvlieder (een vogel die na uit het ei te zijn gekropen terstond voor zichzelf kan zorgen) die deze benaming niet verdient. Maar deze gemankeerde nestvlieder intrigeert veel minder dan zijn voorgangers in het werk van De Boer.

Tot slot signaleer ik enkele stilistische onvolkomenheden, die ook de redactie van Querido zich mag aantrekken. "Dit ruzietje werd pas verstomd (...)" (p. 82) en "Een van hen graaide traag met haar hand in een grote pot met snoep" (p. 193) – waarmee graai je anders? – zijn zinnen die een zichzelf respecterende uitgeverij niet laat passeren.

G.F.H. RAAT

MERIJN DE BOER, 't *Jagthuys*, Querido, Amsterdam, 2016,
237 p.